



RISINĀŠANAS LAIKS: 4,5 STUNDAS.

JAUTĀJUMUS DRĪKST UZDOT PIRMO 30 MINŪŠU LAIKĀ.

ATĻAUTS LIETOT TIKAI RAKSTĀMPIEDERUMUS UN LINEĀLU.

1. Pierādīt, ka visiem nenegatīviem reāliem skaitļiem  $x, y, z$ , kuriem  $x \geq y$ , ir spēkā nevienādība

$$\frac{x^3 - y^3 + z^3 + 1}{6} \geq (x - y)\sqrt{xyz}.$$

2. Dota virkne  $\{F_n\}$ , kurai  $F_1 = F_2 = 1$  un  $F_{n+1} = F_n + F_{n-1}$  visiem  $n \geq 2$ . Atrast visus naturālu skaitļu pārus  $(x, y)$ , kuriem

$$5F_x - 3F_y = 1.$$

3. Atrast visas funkcijas  $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ , kurām visiem  $x, y \in \mathbb{R}$  izpildās

$$f(xf(y) - y^2) = (y + 1)f(x - y).$$

4. Noskaidrojiet, kādiem veseliem skaitļiem  $n$  var atrast naturālu skaitli  $k \geq 2$  un tādus naturālus skaitļus  $x_1, x_2, \dots, x_k$ , ka

$$x_1x_2 + x_2x_3 + \dots + x_{k-1}x_k = n \quad \text{un} \quad x_1 + x_2 + \dots + x_k = 2019.$$

5. Uz tāfeles uzrakstīti  $2m$  skaitļi

$$1 \cdot 2, 2 \cdot 3, 3 \cdot 4, \dots, 2m(2m + 1),$$

kur  $m \geq 2$  ir naturāls skaitlis. Vienā gājienā var izvēlēties jebkurus trīs skaitļus  $a, b, c$ , nodzēst tos un to vietā uzrakstīt skaitli

$$\frac{abc}{ab + bc + ca}.$$

Pēc  $m - 1$  šādiem gājieniem uz tāfeles būs palikuši divi skaitļi. Pierādīt, ka viens no tiem ir lielāks par 4, ja zināms, ka otrs skaitlis ir  $\frac{4}{3}$ .

6. Alise un Beāte spēlē sekojošu spēli. Viņas ir uzrakstījuši katru no izteiksmēm  $x + y, x - y, x^2 + xy + y^2$  un  $x^2 - xy + y^2$  uz savas kārtis. Šīs četras kārtis viņas sajauc un novieto uz galda ar izteiksmēm uz leju. Vienu no šīm kārtīm viņas apgriež, atklājot izteiksmi, pēc kā Alise izvēlas sev jebkuras divas no kārtīm un atlikušās divas dabū Beāte. Tad visas kārtis tiek atklātas. Tagad Alise izvēlas mainīgo  $x$  vai  $y$  un piešķir tam vērtību. Viņa parāda šo mainīgo un tā vērtību arī Beātei, kura tad piešķir vērtību otram mainīgajam (mainīgo vērtības var būt patvaļīgi reāli skaitļi).

Beigās katra meitene aprēķina savu divu izteiksmju reizinājumu un tad tos salīdzina. Kurai šis reizinājums ir lielāks, tā uzvar. Kurai no spēlētājām ir uzvaroša stratēģija (ja kādai tāda vispār ir)?

7. Atrodiet mazāko naturālo skaitli  $k \geq 2$ , kuram piemīt sekojoša īpašība: jebkurā kopas  $\{2, 3, \dots, k\}$  sadalījumā divās daļās vismaz viena no šīm daļām noteikti saturēs (ne obligāti dažādus) skaitļus  $a, b$  un  $c$ , kuriem  $ab = c$ .

8. Baltijceļzemē ir 2019 pilsētas. Dažas no tām ir savienotas ar divvirzienu ceļiem, kuri ārpus pilsētām nekrustojas. Zināms, ka katram pilsētu pārim  $A$  un  $B$  ir iespējams nokļūt no  $A$  uz  $B$  braucot pa ne vairāk kā 2 ceļiem. Baltijceļzemē ir 62 žandarmi un viens razbainieks, kuru žandarmi gribētu notvert. Žandarmi un razbainieks jebkurā brīdī zin visu pārējo atrašanās vietu. Katru nakti razbainieks var vai nu palikt tajā pilsētā, kurā viņš ir, vai arī pārvietoties uz blakus pilsētu (kas ar to ir savienota ar ceļu). Katru dienu katram žandarmam ir šīs pašas iespējas un viņi var savas darbības saskaņot. Ja kādā brīdī žandarms un razbainieks atrodas vienā pilsētā, tad razbainieks tiek noķerts. Pierādiet, ka žandarmi, prātīgi rīkojoties, vienmēr varēs noķert razbainieku.



9. Dotam naturālam  $n$  aplūkosim visas neaugošās funkcijas  $f: \{1, \dots, n\} \rightarrow \{1, \dots, n\}$ . Dažām no šīm funkcijām ir nekustīgais punkts (eksistē tāds  $c$ , kuram  $f(c) = c$ ), bet citām — nav. Nosakiet, par cik viena veida funkciju ir vairāk nekā otra.

*Piebilde.* Funkcija  $f$  ir *neaugoša*, ja visiem  $x \leq y$  izpildās  $f(x) \geq f(y)$ .

10. Plaknē doti 2019 punkti. Bērnēlis vēlas uzzīmēt  $k$  (slēgtus) riņķus tā, lai katriem diviem no šiem punktiem būtu riņķis, kurš saturētu tieši vienu no tiem. Atrodiet mazāko  $k$ , pie kura to ir iespējams izdarīt jebkuram punktu izkārtojumam?

11. Dots trijstūris  $ABC$ , kurā  $AB = AC$ , tā malas  $BC$  viduspunkts ir  $M$ . Riņķa līnijas, kuru diametri ir  $AC$  un  $BM$ , krustojas punktos  $M$  un  $P$ . Taisnes  $MP$  un  $AB$  krustojas punktā  $Q$ . Uz nogriežņa  $AP$  izvēlēts punkts  $R$  tā, ka  $QR \parallel BP$ . Pierādīt, ka  $CP$  ir leņķa  $\sphericalangle RCB$  bisektrise.

12. Trijstūra  $ABC$  augstumu krustpunkts ir  $H$ . Uz tā malas  $AC$  izvēlēts punkts  $D$  un no tā novilkts perpendikuls  $DE$  pret taisni  $BC$ . Pierādīt, ka  $EH \perp BD$  tad un tikai tad, ja taisne  $BD$  daļa nogriežni  $AE$  uz pusēm.

13. Dots izliekts sešstūris  $ABCDEF$ , kurā  $AB = AF$ ,  $BC = CD$ ,  $DE = EF$  un  $\sphericalangle ABC = \sphericalangle EFA = 90^\circ$ . Pierādīt, ka  $AD \perp CE$ .

14. Taisnleņķa trijstūrī  $ABC$ , kurā  $\sphericalangle ABC = 90^\circ$ , pret malu  $AC$  novilkts augstums  $BH$ . Nogriežņu  $AH$  un  $CH$  viduspunkti ir attiecīgi  $M$  un  $N$ . Taisnes  $BM$  un  $BN$  vēlreiz krusto trijstūrī  $ABC$  apvilktu riņķa līniju attiecīgi punktos  $P$  un  $Q$ . Nogriežņi  $AQ$  un  $CP$  krustojas punktā  $R$ . Pierādīt, ka taisne  $BR$  krusto nogriežni  $MN$  tā viduspunktā.

15. Dotam naturālam skaitlim  $n \geq 4$  aplūkosim (ne noteikti izliektu) daudzstūri  $P_1P_2 \dots P_n$  (plaknē). Pieņemsim, ka katrai virsotnei  $P_k$  eksistē virsotne  $Q_k \neq P_k$ , kura atrodas tai tuvāk par visām pārējām virsotnēm. Šādu daudzstūri sauksim par *naidīgu*, ja  $Q_k \neq P_{k \pm 1}$  visiem  $k$  (kur  $P_0 = P_n$ ,  $P_{n+1} = P_1$ ).

(a) Pierādīt, ka naidīgs daudzstūris nevar būt izliekts.

(b) Atrodiet visus  $n \geq 4$ , kuriem eksistē naidīgs  $n$ -stūris.

16. Dotam naturālam skaitlim  $N$  ar  $f(N)$  apzīmēsīm tādu sakārtotu pāru  $(a, b)$  skaitu, kuriem skaitlis

$$\frac{ab}{a+b}$$

ir  $N$  dalītājs. Pierādīt, ka  $f(N)$  ir vesela skaitļa kvadrāts visiem naturāliem  $N$ .

17. Dots nepāra pirmskaitlis  $p$ . Pierādīt, ka jebkuram vesalam skaitlim  $c$  var atrast tādu veselu skaitli  $a$ , ka

$$a^{\frac{p+1}{2}} + (a+c)^{\frac{p+1}{2}} \equiv c \pmod{p}.$$

18. Doti naturāli nepāra skaitļi  $a, b$ , un  $c$ , kuriem  $a$  nav vesela skaitļa kvadrāts un

$$a^2 + a + 1 = 3(b^2 + b + 1)(c^2 + c + 1).$$

Pierādīt, ka vismaz viens no skaitļiem  $b^2 + b + 1$  un  $c^2 + c + 1$  ir salikts skaitlis.

19. Pierādīt, ka vienādojumam  $7^x = 1 + y^2 + z^2$  nav atrisinājumu naturālos skaitļos.

20. Aplūkosim polinomu  $P(x)$  ar veseliem koeficientiem, kuram

$$P(-1) = -4, \quad P(-3) = -40, \quad \text{un} \quad P(-5) = -156.$$

Kāds ir lielākais iespējamais tādu veselu  $x$  skaits, kuriem

$$P(P(x)) = x^2?$$